

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 24 lipca 2023 r.

P-1.4131.242.2023.AA

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572)

stwierdzam nieważność

§2 ust. 5, ust. 6 pkt 5, ust. 9 oraz ust. 10 Załącznika do uchwały Nr LII/410/2023 Rady Gminy Świdwin z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie *uchwalenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Świdwin*.

Uzasadnienie

W dniu 27 czerwca 2023 r. Rada Gminy Świdwin podjęła uchwałę Nr LII/410/2023 w sprawie *uchwalenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Świdwin*. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 3 lipca 2023 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. uchwały stanowi art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹, który stanowi, że *Rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego*. Granice kompetencji w takim kształcie zostały nadane z dniem 22 czerwca 2023 r. na mocy ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw². Obowiązująca przed nowelizacją ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przyznawała radzie gminy szerszy zakres upoważnienia, albowiem obejmowało ono kompetencję do określenia nie tylko trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, ale również szczegółowych warunków jego funkcjonowania. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym, ustawodawca samodzielnie uregulował szereg kwestii dotyczących zespołu interdyscyplinarnego, w tym właśnie warunki i zasady jego funkcjonowania.

Niewątpliwie więc znacznemu ograniczeniu uległo prawotwórcze uprawnienie rady gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, co Rada Gminy Świdwin zobligowana była wziąć pod uwagę. Trzeba bowiem pamiętać, że uchwały podjęte na podstawie art. 9a ust. 15 powołanej ustawy, należą do kategorii aktów prawa miejscowego. Takie akty muszą zatem odpowiadać wszystkim wymogom, jakie prawo stawia w odniesieniu do zasad tworzenia i obowiązywania systemu źródeł prawa. W stosunku do aktów prawa miejscowego znaczenie istotne ma norma zawarta w art. 94 Konstytucji³, która stanowi, że organy samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej ustanawiają akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawach. Uwzględniając

¹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.)

² Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535).

³ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

hierarchiczność źródeł prawa akty tego typu mają charakter zależny od źródeł prawa wyższego rzędu, czego konsekwencją jest stanowisko, że nie mogą normować materii uregulowanych aktami wyższego rzędu ani wykraczać poza granice delegacji ustawowej.

Zdaniem organu nadzoru, powyższych wymogów nie spełnia uchwała Nr LII/410/2023, albowiem część jej postanowień nie mieści się w zakresie pojęcia „tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego”. Konstatacja ta odnosi się do zapisów Załącznika do uchwały o treści:

- Przewodniczący może zostać odwołany na podstawie: 1) uzasadnionego pisemnego wniosku członka Zespołu, odwołanie następuje w wyniku głosowania jawnego zwykłą większością głosów, 2) pisemnej rezygnacji przewodniczącego, 3) uzasadnionego pisemnego wniosku Wójta Gminy Świdwin, 4) odwołanie przewodniczącego skutkuje koniecznością powołania nowego przewodniczącego (§2 ust. 9),

- Przepis ust. 9 stosuje się odpowiednio do odwołania zastępcy przewodniczącego (§2 ust. 10).

Po pierwsze, jak wspomniano powyższej, warunki funkcjonowania zespołu określa częściowo ustawodawca, wskazując jednocześnie w art. 9a ust. 6 i 6a ustawy, że *Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego jest wybierany na pierwszym posiedzeniu zespołu spośród jego członków. Zespół interdyscyplinarny wybiera spośród swoich członków zastępcę przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który wykonuje obowiązki powierzone mu przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i zastępuje go w czasie nieobecności. Do zastępcy przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego stosuje się przepisy o przewodniczącym. Z kolei, w myśl art. 9a ust. 6b tego aktu Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych. W świetle powyższego, a jednocześnie przy uwzględnieniu treści art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy, brak jest podstaw prawnych do przyjęcia, że to rada gminy jest organem umocowanym do regulowania kwestii dotyczących odwołania przewodniczącego zespołu.*

Podobnie, za wykraczające poza granice upoważnienia należy uznać postanowienie badanej uchwały, zgodnie z którym *Członek Zespołu może zostać odwołany w przypadku skazania członka Zespołu prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe (§2 ust. 6 pkt 5).* W ten sposób wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 1 czerwca 2022 r., sygn. akt III OSK 5134/21, akcentując, że *określenie przesłanek odwoływania członka zespołu interdyscyplinarnego nie mieści się w kategorii określenia warunków funkcjonowania zespołu ani też nie należy do trybu i sposobu odwoływania członka zespołu, a co za tym idzie przekracza zakres delegacji ustawowej określonej w art. 9a ust. 15 u.p.p.r. (tak też np. NSA w wyroku z 24 listopada 2021 r. sygn. akt III OSK 4190/21, wyrok NSA z 29 września 2021 r. sygn. akt III OSK 3964/21) Ustawodawca w art. 9a ust. 15 u.p.p.r. upoważnił radę gminy do ustalania trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Zakwestionowany w skardze kasacyjnej § 7 ust. 2 pkt 4, 5 oraz § 7 ust. 3 pkt 3 zaskarżonej uchwały dotyczył ustalenia w samej uchwale negatywnych przesłanek wykluczających zasiadanie w zespole interdyscyplinarnym. Nie jest to również zakres obejmujący "tryb" lub "sposób" odwoływania członków zespołu. Wykluczone jest w tym zakresie domniemywanie upoważnienia ustawowego do ustalania przesłanek uzasadniających odwoływanie członków zespołu interdyscyplinarnego. Skoro ustawa nie określa wymogów, jakim powinien odpowiadać członek zespołu interdyscyplinarnego, to nie jest to zakres materii uchwałodawczej do swobodnego uregulowania przez radę gminy.*

Nie jest także rolą rady gminy nakładanie na członków zespołu interdyscyplinarnego obowiązku zachowania w poufności wszelkich danych i informacji uzyskanych przy realizacji zadań w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym, tak jak uczyniła to Rada Gminy Świdwin w §2 ust. 5 Załącznika do uchwały Nr LII/410/2023. Szczegółowe unormowania w tym zakresie znajdują się w art. 9c ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W tym stanie rzeczy, wobec przedstawionej w niniejszym rozstrzygnięciu argumentacji, stwierdzenie nieważności §2 ust. 5, ust. 6 pkt 5, ust. 9 oraz ust. 10 Załącznika do uchwały Nr LII/410/2023 Rady Gminy Świdwin z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie *uchwalenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Świdwin*, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Mateusz Wagemann

Otrzymują:

1. Rada Gminy Świdwin,
2. a.a.

